Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/1100

18.6.2025

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2025/1100

z 23. mája 2025,

ktorým sa prijímajú usmernenia na uplatňovanie určitých kritérií výberu strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti stanovených v článku 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 ([1]), a najmä jeho článok 13 ods. 2,

keďže:

(1) Nariadením (EÚ) 2024/1735 sa zriaďuje spoločný právny rámec zameraný na posilnenie ekosystému výroby výrobkov emisne neutrálnych technológií v Únii. Určenie strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti slúži v tomto rámci ako dôležitý mechanizmus. Kritériá výberu na účely určenia sú stanovené v článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1735, v ktorom sa takisto vyžaduje, aby Komisia prijala vykonávací akt, ktorým sa stanovia usmernenia zabezpečujúce jednotné podmienky vykonávania týchto kritérií.

(2) Usmernenia musia zahŕňať prinajmenšom osobitné usmernenia týkajúce sa kritérií, ktoré sú stanovené v článku 13 ods. 1 písm. a) bode ii) a písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1735. Uvedené usmernenia by mali uľahčiť posúdenie toho, či sa pridaná výrobná kapacita strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti týka výrobnej kapacity priekopníckej alebo najlepšej dostupnej technológie a či takúto dodatočnú výrobnú kapacitu možno považovať za významnú.

(3) S cieľom poskytnúť vnútroštátnym orgánom dodatočnú pomoc usmernenia takisto obsahujú všeobecné úvahy, ktorých cieľom je zabezpečiť jednotné podmienky uplatňovania kritérií stanovených v článku 13 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1735. Uvedené usmernenia by mali takisto uľahčiť posúdenie toho, či projekt spĺňa kritérium environmentálnej udržateľnosti uvedené v článku 13 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia. Takisto by sa mal objasniť spôsob, ako možno splniť 50 % prahovú hodnotu závislosti od dovozu uvedenú v článku 13 ods. 1 písm. a) bode i) uvedeného nariadenia, ako aj výklad „významného podielu svetovej výroby“ uvedeného v článku 13 ods. 1 písm. a) bode iii) uvedeného nariadenia.

(4) Opatrenia v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom komitologického výboru pre emisne neutrálne technológie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia na uplatňovanie určitých kritérií výberu strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti stanovených v článku 13 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa stanovujú v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 23. mája 2025

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Usmernenia pre uplatňovanie určitých kritérií výberu strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti stanovených v článku 13 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1735 [1]

1. Všeobecné úvahy

Členské štáty musia za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti uznať projekty výroby emisne neutrálnych technológií nachádzajúce sa v Únii, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov stanovených v článku 1 nariadenia (EÚ) 2024/1735 a ktoré spĺňajú aspoň jedno z kritérií stanovených v článku 13 ods. 1 uvedeného nariadenia.

Pri posudzovaní toho, či projekt spĺňa ciele stanovené v článku 1 nariadenia (EÚ) 2024/1735, môžu členské štáty zvážiť, či projekt dokáže prispieť k cieľom Únie v oblasti klímy a energetiky vrátane odolnosti a udržateľnosti emisne neutrálnych dodávateľských reťazcov. Členské štáty by mali zohľadniť kontrolu zúčastnených podnikov a pomernú účasť každého podniku na projekte, najmä vzhľadom na potenciálny vplyv subjektov z tretích krajín. Kontrola by sa mala vykladať v zmysle vymedzenia uvedeného v článku 3 ods. 2 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004.

S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie kritérií sa žiadosti o uznanie projektov výroby emisne neutrálnych technológií za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti predkladajú príslušnému členskému štátu použitím vzorového formulára, ktorý je k dispozícii na oficiálnom webovom sídle Komisie [2].

Komisia dôrazne členským štátom odporúča, aby sa držali postupu podávania žiadostí, ktorý je tam opísaný. Tento postup je navrhnutý tak, aby uľahčil prípravu, bezpečné predkladanie a preskúmanie žiadostí o status strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti. Členským štátom sa takisto odporúča, aby určili jeden alebo viacero orgánov ako národné kontaktné miesta zodpovedné za spracúvanie žiadostí o status strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti.

Národné kontaktné miesta majú koordinovať hodnotenie kritérií výberu stanovených v článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1735. Mali by zabezpečovať, aby sa pri postupe podávania žiadostí uplatňoval koherentný a štruktúrovaný prístup, a zároveň by mali uľahčovať rýchlu a jednoznačnú komunikáciu medzi vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou. To, že sa kontaktné miesto stane neoddeliteľnou súčasťou postupu podávania žiadostí, pomôže členským štátom zabezpečiť zjednodušenie a zefektívnenie postupu, zlepšenie koordinácie s Komisiou a zvýšenie transparentnosti procesu hodnotenia.

2. Priekopnícke výrobné zariadenie

Pojem „priekopnícke“ výrobné zariadenie uvedený v článku 13 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa vymedzuje v článku 3 bode 32 uvedeného nariadenia ako „nové alebo podstatne modernizované zariadenie s emisne neutrálnou technológiou, ktoré prináša inovácie v súvislosti s výrobným procesom emisne neutrálnej technológie, ktoré sa ešte v Únii nenachádza vo veľkom rozsahu ani sa neplánuje jeho výstavba“. Priekopnícke zariadenie je preto zariadenie, ktoré i) vyrába emisne neutrálne technológie uvedené v článku 4 uvedeného nariadenia a ii) vyznačuje sa inovačnými kapacitami, pokiaľ ide o výrobný proces emisne neutrálnej technológie, pričom sa v Únii ešte nenachádza vo veľkom rozsahu ani sa neplánuje jeho výstavba v tom zmysle, že zariadenie schopné vyrábať porovnateľný výrobok, zabezpečovať proces alebo výkonnosť by ešte nemalo v Únii existovať, ani by jeho výstavba nemala byť predmetom záväzku. Medzi inovačné schopnosti by nemali patriť menšie zmeny alebo zlepšenia.

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (Ú. v. EÚ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

[2] https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/net-zero-industry-act/strategic-projects-under-nzia/strategic-projects-application-process_sk.

Pojem „inovácia“ uvedený v bode ii) sa musí riadiť svojím všeobecnejším uplatňovaním v legislatívnom rámci Únie vrátane nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1781 ([3]). Ak sa inovácia už používa vo výskume a vývoji alebo v malovýrobe v Únii, novú veľkovýrobu tejto inovácie stále možno považovať za výrobu, ktorá sa ešte v Únii nenachádza vo veľkom rozsahu. Zariadenie, ktoré používa inovačný materiál prvýkrát v Únii, by sa mohlo považovať za priekopnícke zariadenie, aj keď bol tento materiál otestovaný v pilotných zariadeniach v rámci Únie. V rámci tejto klasifikácie možno uznať aj paralelné projekty, ktoré sa uskutočňujú súčasne.

3. **Najlepšia dostupná emisne neutrálna technológia**

Pojem „najlepšia dostupná“ v kontexte „emisne neutrálnej technológie“ a „výrobnej kapacity“ sa uvádza v článku 13 ods. 1 písm. b) a v článku 13 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1735. „Výrobná kapacita“ vymedzená v článku 3 bode 33 je „celkový objem kapacity produkcie emisne neutrálnych technológií vyrobených v rámci projektu výroby alebo – ak sa v rámci projektu výroby vyrábajú špecifické komponenty alebo špecifické strojové zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu takýchto výrobkov, a nie samotné konečné výrobky – kapacita produkcie konečných výrobkov, pre ktoré sa takéto komponenty alebo špecifické strojové zariadenia vyrábajú“.

Pojem „najlepšia dostupná“ výrobná kapacita emisne neutrálnych technológií sa musí vykladať s prihliadnutím na širší kontext nariadenia (EÚ) 2024/1735 a legislatívny rámec Únie vrátane smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1785 ([4]), v ktorej sa vymedzujú „najlepšie“ a „dostupné techniky“. Hoci sa toto vymedzenie vzťahuje na environmentálnu výkonnosť, možno ho prispôsobiť a uplatňovať so zreteľom na výrobné postupy emisne neutrálnych technológií. V súlade s tým z „najlepšej dostupnej“ výroby technológií vyplývajú najúčinnejšie a najpokročilejšie činnosti a vyvinuté prevádzkové metódy s dôrazom na technologickú účinnosť a inovácie výrobných postupov.

„Najlepšia dostupná“ technológia uvedená v článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa musí chápať takto:

a) „najlepšia“ výrobná kapacita je rovnaká ako najúčinnejšia a najpokročilejšia etapa rozvoja výrobných činností a ich prevádzkových metód, čo preukazuje praktickú vhodnosť konkrétnych techník;

b) „dostupná technológia“ je rovnaká ako emisne neutrálne technológie, ktoré sa vyvíjajú v rozsahu, ktorý umožňuje ich zavádzanie v príslušnom priemyselnom odvetví za ekonomicky a technicky realizovateľných podmienok, berúc do úvahy súvisiace náklady a prínosy, a to bez ohľadu na to, či sa takéto technológie vyrábajú alebo už používajú v Únii, za predpokladu, že sú primerane prístupné hospodárskym subjektom.

Alternatívne možno „najlepšiu dostupnú“ výrobu emisne neutrálnych technológií vykladať tak, že v rámci projektu sa dokážu vyrábať najlepšie dostupné výrobky emisne neutrálnych technológií, ktoré sú v súčasnosti dostupné na vnútornom trhu. V súlade s tým by „najlepšia dostupná“ technológia mohla pozostávať z výrobkov s lepšou výkonnosťou v porovnaní s výrobkami, ktoré sú v súčasnosti dostupné na vnútornom trhu. Posúdenia by mali vychádzať z dôveryhodných zdrojov, ako sú technické správy a získané informácie o trhu.

Ak dotknutá emisne neutrálna technológia už patrí do rozsahu pôsobnosti existujúcich právnych predpisov Únie týkajúcich sa environmentálnych vlastností, ako sú okrem iného smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES ([5]), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 ([6]) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 ([7]), emisne neutrálne technológie v najvyššej alebo druhej najvyššej triede energetickej účinnosti sa považujú za najlepšie dostupné, ak patria do najvyššej alebo druhej najviac zastúpenej triedy príslušných výkonnostných tried.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1781 z 13. septembra 2023, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie európskeho ekosystému polovodičov a mení nariadenie (EÚ) 2021/694 (akt o čipoch) (Ú. v. EÚ L 229, 18.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1785 z 24. apríla 2024, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) a smernica Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov (Ú. v. EÚ L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

4. **Významná výrobná kapacita**

Na určenie toho, či sa výrobná kapacita môže považovať za „významnú“ v súlade s článkom 13 ods. 1 písm. a) bodom ii) nariadenia (EÚ) 2024/1735, sa musí použiť aspoň jedna z týchto metód.

a) Ak možno plánovanú ročnú výrobnú kapacitu projektu výroby emisne neutrálnych technológií merať v gigawattoch (GW), kapacita rovnajúca sa najmenej 1 GW ročne v prípade aspoň jedného konečného výrobku, špecifického komponentu alebo špecifického strojového zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu emisne neutrálnych technológií v jednej výrobnej prevádzke, sa považuje za významnú.

b) Ak plánovanú ročnú výrobnú kapacitu projektu výroby emisne neutrálnej technológie nemožno merať v GW, jeho plánovanú kapacitu možno považovať za významnú, ak sa rovná alebo prekračuje ročnú výrobnú kapacitu ktoréhokoľvek z desiatich najväčších projektov výroby emisne neutrálnych technológií rovnakého alebo rovnocenného typu, ktoré sa už v Únii uskutočňujú, pričom ročná výrobná kapacita sa vypočíta na základe údajov o trhu za predchádzajúci rok, ktoré sú odvodené z dôveryhodných zdrojov, ako sú technické správy a získané informácie o trhu.

c) Ak sú projekty výroby emisne neutrálnych technológií vertikálne integrovanými výrobnými prevádzkami, ich kapacita sa môže považovať za významnú, ak sa v tej istej prevádzke má vyrábať viac ako jeden konečný výrobok, špecifický komponent alebo špecifické strojové zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu emisne neutrálnych technológií.

d) Ak je v prípade konečného výrobku, špecifického komponentu alebo špecifického strojového zariadenia primárne používaných na výrobu emisne neutrálnych technológií súčasná výrobná kapacita Únie nižšia ako referenčná hodnota 40 % stanovená v článku 5 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1735, za „významnú“ možno považovať aj nižšiu výrobnú kapacitu, než je výrobná kapacita stanovená v písmenách a) a b) tohto bodu. Posúdenie toho, či nižšiu výrobnú kapacitu možno považovať za významnú, možno vykonať na základe monitorovania pokroku Únie Komisiou, pokiaľ ide o plnenie uvedenej referenčnej hodnoty podľa článku 42 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia. Ak takéto relevantné informácie nie sú k dispozícii, žiadateľ o status strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti môže členskému štátu predložiť dôveryhodné technické správy a získané informácie o trhu.

Pri určovaní toho, či projekt zabezpečuje významnú výrobnú kapacitu v súlade s písmenami a) až d), môžu členské štáty okrem toho zvážiť aj to, či je projekt v súlade so strategickými prioritami Únie a podporuje odolnosť dodávateľského reťazca a environmentálnu udržateľnosť.

5. **Usmernenie k ostatným kritériám stanoveným v článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1735**

a) Environmentálna udržateľnosť

S cieľom určiť, či projekt spĺňa kritérium podľa článku 13 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1735, malo by sa preukázať, že v rámci projektu prijaté postupy výrazne a trvalo znižujú miery emisií ekvivalentu CO_2 a zároveň optimalizujú súvisiace environmentálne prínosy, pokiaľ ide o emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody a pôdy, ako aj pokiaľ ide o energetickú, vodnú a materiálovú efektívnosť a používanie nebezpečných látok. Tieto zníženia musia byť:

i) založené na odhadovaných tonách ekvivalentu CO_2, ktorým sa predišlo, použitím jasne vymedzených predpokladov a metodiky;

ii) hlavným cieľom projektu a musia významne prispievať k znižovaniu emisií v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a energetiky.

Členský štát, ktorý spracúva žiadosť o status strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti, musí zabezpečiť, aby sa emisie jednoducho nepresúvali do iného odvetvia, ale že daný projekt vedie k celkovému zníženiu emisií ekvivalentu CO_2. Okrem toho, ktorýmkoľvek z postupov uvedených v článku 13 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa emisie ekvivalentu CO_2 musia znižovať výrazne aj trvalo.

b) 50 % prahová hodnota v prípade závislosti od dovozu

Na účely článku 13 ods. 1 písm. a) bodu i) nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa prahová hodnota 50 % závislosti od dovozu v prípade emisne neutrálnej technológie chápe ako pomer medzi kumulatívnym dovozom do Únie zo všetkých tretích krajín a dodávkami Únie za ten istý rok.

Ak sú k dispozícii aktualizované informácie, ktoré má Komisia poskytnúť v súlade s článkom 29 ods. 2 druhým pododsekom nariadenia (EÚ) 2024/1735, môžu ich členské štáty použiť pri určovaní závislosti od dovozu ako referenciu. Ak takéto informácie k dispozícii nie sú, členské štáty môžu určiť závislosť od dovozu na základe iných dôveryhodných zdrojov, ako sú technické správy a získané informácie o trhu.

c) Významný podiel svetovej výroby a kľúčová úloha z hľadiska odolnosti

Na účely článku 13 ods. 1 písm. a) bodu iii) nariadenia (EÚ) 2024/1735:

i) pojem „významný podiel svetovej výroby“ sa musí chápať ako projekt výroby konečného výrobku, špecifického komponentu alebo špecifických strojových zariadení, v prípade ktorých výrobná kapacita v Únii prekračuje 15 % celosvetovej výrobnej kapacity, čo zodpovedá referenčnej hodnote pre globálnu výrobu stanovenej v článku 5 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1735, pričom sa má stanoviť na základe monitorovania pokroku Únie Komisiou pri plnení uvedenej referenčnej hodnoty podľa článku 42 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia.

   Ak takéto relevantné informácie nie sú k dispozícii, žiadateľ o status strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti môže členskému štátu predložiť dôveryhodné technické správy a získané informácie o trhu;

ii) okrem toho sa pojem „kľúčová úloha z hľadiska odolnosti Únie“ uvedený v článku 13 ods. 1 písm. a) bode iii) nariadenia (EÚ) 2024/1735 musí vykladať ako priamy vplyv projektu na bezpečnosť dodávateľského reťazca Únie, energetickú nezávislosť alebo strategickú autonómiu.